

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

22.05.2026

Elif ESEN

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de engelli ve yaşlı bireylerin bakımı, ağırlıklı olarak resmi kurumlarda ya da aile üyelerinin ücretsiz emeğiyle yürütülmektedir. Devlet, evde bakım yükünü üstlenen ailelere 2026 yılı itibarıyla aylık 13.878 TL evde bakım yardımı sağlamakta; ancak bu destek yalnızca hanede kişi başına düşen gelirin net asgari ücretin üçte ikisinin altında olduğu ve bakıcının sosyal güvencesinin bulunmadığı durumlarda verilebilmektedir. Öte yandan resmi bakım merkezlerinin maliyeti Avrupa ülkelerinde aylık 1.000 Euro'yu aşabilirken Türkiye'de devlet bu gideri fiilen karşılamaktadır. Engelli ya da yaşlı yakınını kuruma bırakmak zorunda kalan aileler mevcut desteklerden yararlanamamakta; ancak bu kişileri aile yanına almak istediklerinde de kurumsal bakımla kıyaslanabilir bir finansal güvenceye erişememektedir. Bu tablo, bakımı aileler üzerinde hem duygusal hem ekonomik bir yük olarak bırakmakta, bakım verenin sosyal güvenceden yoksun kalmasına ve yoksullaşmasına zemin hazırlamaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında yürütülen gelir testi uygulamasına göre G0 ve G1 grubu aileler GSS primlerinden muaf tutulmakta ya da indirimli prim ödemektedir. Ne var ki evde bakım veren ve bu nedenle ücretli çalışamayan aile üyeleri çoğunlukla G0-G1 grubuna girmekte; bakım yüküne karşın sosyal güvenlik sistemi dışında kalmaya devam etmektedir. Engelli çocuğu bulunan ailelere 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında sağlanan Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) tutarı 2026 yılı için aylık ortalama 9.723 TL'de kalmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Resmi kurumlarda (bakım ve rehabilitasyon merkezleri ile engelsiz yaşam merkezleri) bakılan engelli bireylerin güncel sayısı kaçtır? Bu bireylerin aile yanına dönüşünü özendirmek amacıyla evde bakım yardımı miktarının artırılması ya da yeni finansal teşvikler oluşturulması planlanmakta mıdır?
2. Evde bakım veren ve bu nedenle ücretli çalışamayan aile üyelerinin sosyal güvenlik (SGK) kapsamına alınması; bu kişilere prim desteği sağlanması ya da bakım süresinin emeklilik hesabında değerlendirilmesi konusunda Bakanlığınızın gündeminde herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?
3. Bakanlık verilerine göre 2025 yılında aylık ortalama 517.000 engelli vatandaş evde bakım yardımından yararlanmıştır. 2026 yılı itibarıyla bu sayıda nasıl bir değişim yaşanmıştır? Evde bakım yardımından yararlanmak için aranan "bakıcının sosyal güvencesi olmaması" ve "hane gelirinin net asgari ücretin üçte ikisinin altında kalması" koşullarının, fiilen bakım veren ailelerin önemli bir bölümünü dışarıda bıraktığı değerlendirilmektedir. Bu koşulların yumuşatılmasına ya da gelir eşiğinin yükseltilmesine yönelik bir düzenleme öngörülmekte midir?
4. 5510 sayılı Kanun kapsamındaki gelir testi sonucunda G0 ve G1 grubunda yer alan aileler ile bu hanelerde yaşayan engelli bireylerin güncel sayısı nedir? Engelli çocuğuna bakım veren ailelere 2828 sayılı Kanun kapsamında ödenen Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) tutarı 2026 yılı için aylık ortalama 9.723 TL'de kalmıştır. Bu tutarın artırılmasına veya 18 yaşını dolduran engelli bireylere bakım vermeye devam eden ebeveynlerin de benzer bir gelir güvencesinden yararlanabilmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
5. 2022 sayılı Kanun kapsamındaki 65 yaş aylığından yararlanmak için hanede kişi başına düşen aylık gelirin net asgari ücretin üçte birinin altında olması şartı aranmaktadır. Yaşlı bireyin evde bakımını üstlenen ve bu nedenle çalışamayan aile üyelerinin hane gelirine dahil edilmesi, mevcut gelir eşiğinin çok sayıda aileyi sistemin dışında bırakmasına yol açmaktadır. Bu koşulun yeniden değerlendirilmesi veya bakım veren aile üyesinin gelirinin hesaplama dışında tutulması planlanmakta mıdır?
6. Engelli ve yaşlı bakımı alanında mesleki sertifika programları yürütülmekte midir? Bu programlara kayıtlı kişi sayısı ve sertifika verilen kişi sayısı nedir? Evde bakım hizmeti sunan aile bireylerinin sertifikalı bakım eğitimi almasını teşvik edecek ve bakım kalitesini artıracak bir yapılanma oluşturulması planlanmakta mıdır?